Çocuk Programlar?n? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuk Programlar?n? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18776

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuk Programlar?n? De?erlendirme Ölçe?i, okul öncesi ebeveyn gruplar?n?n, çocuklar?na yönelik yay?nlanan televizyon programlar?n?n kalitesine ili?kin görü?lerini sistematik olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir araçt?r. Ölçek, A. Balaban taraf?ndan 2002 y?l?nda tamamlanan bir Yüksek lisans tezi kapsam?nda yabanc? bir ölçe?in Türk kültürüne uyarlama çal??mas? olarak sunulmu?tur. Temel amaç, ebeveynlerin bak?? aç?s?yla çocuk programlar?n?n e?itimsel, pedagojik ve içeriksel uygunluk düzeylerini de?erlendirmektir.

Bu araç, özellikle okul öncesi kurumlara devam eden çocuklar?n anne-babalar?n?n, izledikleri programlar?n kalite kriterlerine ne kadar uydu?una dair alg?lar?n? belirlemede önemli bir rol oynamaktad?r. Ölçe?in kullan?m?, medya okuryazarl??? ve erken çocukluk dönemi medya tüketimi ara?t?rmalar?na de?erli katk?lar sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Programlar?n? De?erlendirme Ölçe?i, Çocuk Programlar?, Ebeveyn Görü?leri, Kalite Kriterleri, Televizyon, Okul Öncesi E?itim, Ölçek Uyarlama.

Yazarlar

Balaban, A.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, okul öncesi döneme devam eden çocuklar?n anne-babalar?n?n, çocuklar?na yönelik haz?rlanan televizyon programlar?n?n kalite kriterlerine ne ölçüde uydu?una dair sahip olduklar? alg?lar? ve görü?leri belirlemektir. Bu de?erlendirme, programlar?n pedagojik yeterlili?i, içeri?in uygunlu?u ve çocu?un geli?imine katk?s? gibi boyutlar? kapsamaktad?r.

Ölçek, akademik ara?t?rmac?lara ve yay?nc?l?k sektöründeki profesyonellere, ebeveyn beklentileri do?rultusunda çocuk programlar?n?n içeri?ini iyile?tirme konusunda veri sa?lamay? hedeflemektedir. Bu sayede, çocuklar?n sa?l?kl? geli?imini destekleyen medya içeri?i üretimine katk?da bulunulmas? amaçlanm??t?r.

Yap?

Çocuk Programlar?n? De?erlendirme Ölçe?i, temelde ebeveynlerin alg?lad??? program kalitesini ölçen çok boyutlu bir yap?y? hedeflemektedir. Bu yap?, muhtemelen programlar?n **E?itimsel De?eri**, **Sosyal Uygunlu?u**, **?iddet ?çeri?i** ve **Pedagojik Sunumu** gibi alt boyutlar? içermektedir. Ölçe?in orijinal yap?s? bir uyarlama oldu?u için, ölçülen yap? yabanc? literatürdeki çocuk

ARABPSYCHOLOGY.COM

program? de?erlendirme modellerine dayanmaktad?r.

Yap?n?n ölçülmesinde kullan?lan maddeler, ebeveynlerin program içeri?ini, sunum h?z?n?, kullan?lan dili ve genel ahlaki mesajlar? ne kadar uygun bulduklar?n? sorgular. Bu psikometrik araç, medya etkile?iminin erken çocukluk geli?imi üzerindeki etkilerini anlamland?rmada kritik bir rol oynamaktad?r.

Geçerlik

Kaynak referansta ölçe?in geçerlik çal??malar? hakk?nda spesifik bir bilgi ("-") bulunmamaktad?r. Ancak, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda sunulan uyarlama çal??mas? oldu?u göz önüne al?nd???nda, Balaban (2002) tezinde kapsam geçerli?i, yap? geçerli?i veya faktöriyel geçerlik analizlerini gerçekle?tirmi? olmal?d?r.

Genellikle uyarlama çal??malar?nda, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erlili?ini sa?lamak amac?yla dilsel geçerlik ve uzman görü?leri al?narak kapsam geçerli?i çal??malar? yap?lmaktad?r. Yap? geçerli?i için ise genellikle Do?rulay?c? veya Aç?mlay?c? Faktör Analizleri kullan?lmaktad?r. Bu spesifik bilgilerin detaylar? tezin tam metninde yer almaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik bilgileri kaynakta belirtilmemi?tir ("-"). Ancak, akademik standartlara uygun bir yüksek lisans tezi için güvenirlik analizlerinin yap?lm?? olmas? beklenir. Tipik olarak bu tür ölçeklerde iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alpha) hesaplan?r.

Güvenirlik analizleri, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde gruplar?yla tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini gösterir. Balaban (2002) çal??mas?nda, ölçe?in Türk örnekleminde ne kadar güvenilir oldu?unu saptamak amac?yla iç tutarl?l?k katsay?s?n? raporlam?? olmal?d?r.

Faktör Analizi

Çocuk Programlar?n? De?erlendirme Ölçe?i, bir uyarlama oldu?u için, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad???n? incelemek amac?yla Faktör Analizi yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? ve bu boyutlar?n teorik yap?y? ne kadar iyi temsil etti?ini gösterir.

E?er ölçek birden fazla alt boyutu içeriyorsa, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile madde gruplamalar? belirlenmi?; ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen yap?n?n uygunlu?u test edilmi? olabilir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekleyen en önemli psikometrik ad?mlard?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Ebeveyn Öz Bildirim Ölçe?i (Orijinal ölçe?in format?na ba?l? olarak, genellikle Likert tipi derecelendirme içermektedir.)

Dil Mevcut: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ebeveynler (Anne ve Babalar)

Ya? Grubu: Okul öncesi kurumlara devam eden çocuklar?n ebeveynleri

Popülasyon Detaylar?: Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'ne ba?l? Yüksek lisans tezi kapsam?nda ?stanbul'daki okul öncesi kurumlara devam eden çocuklar?n aileleri.

Test Metodolojisi: Veriler, ebeveynlere yüz yüze veya anket yoluyla uygulanan öz bildirim formu arac?l???yla toplanm??t?r. Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi? olsa da, bu tür de?erlendirme ölçeklerinde s?kl?kla 3'lü, 4'lü veya 5'li Likert tipi ölçekler kullan?l?r (Örn: Hiç Kat?lm?yorum - Tamamen Kat?l?yorum).

Anahtar Kelimeler

Medya Tüketimi, Ebeveyn Alg?s?, Televizyon Program? Kalitesi, Okul Öncesi Çocuk, Çocuk Programlar? De?erlendirmesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il.

Yaz??ma Adresi: Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul (2002 y?l? tezi baz al?nm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2002 y?l?nda bir Yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirildi?i için, akademik amaçl? kullan?mlar? genellikle izin al?narak ücretsiz olabilir. Ticari veya büyük ölçekli uygulamalar için yazarla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?l?: 2002.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ücret Bilgisi: Bilgi mevcut de?il.

Referanslar

Balaban, A. (2002). *Televizyon çocuk programlar?n?n kalite kriterlerine ili?kin olarak okul öncesi kurumlar?na devam eden çocuklar?n anne-babalar?n?n görü?leri.* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.

Çocuk Programlar?n? De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta yer alan özet içerikte sunulmam??t?r. Bu nedenle, maddeler bu giri?te sa?lanamamaktad?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için Balaban (2002) taraf?ndan haz?rlanan **Televizyon çocuk programlar?n?n kalite kriterlerine ili?kin olarak okul öncesi kurumlar?na devam eden çocuklar?n anne-babalar?n?n görü?leri** ba?l?kl? Yüksek Lisans Tezi'nin tam metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM